

Bohdan Dębski

?-?

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1939 r., żołnierz Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy, kolporter konspiracyjnego „Szańca”.

Udało nam się wyszukać o Bohdanie Dębskim zaledwie kilka zdań. Wiadomo, że do PSM przyjechał z Warszawy, gdzie ojciec pracował w Polskim Radio.

Brał udział w rejsie Białej Fregaty dookoła świata latach w 1934/1935 – jego nazwisko figuruje na liście uczniów „kursu młodszego”¹.

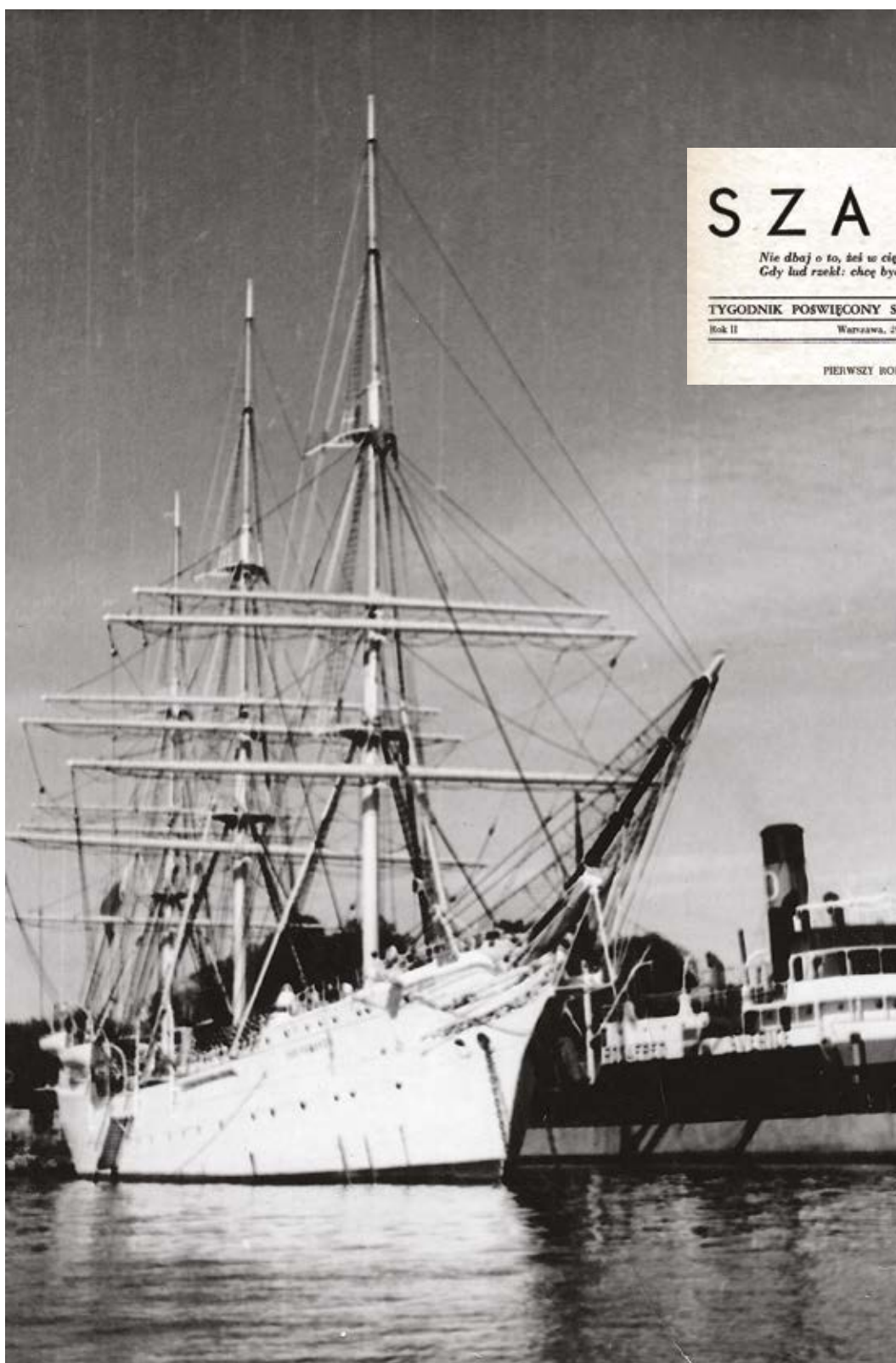
Był na „Darze Pomorza” wychodzącym w ostatni przedwojenny rejs ćwiczebny do Libawy, następnie internowanym w Szwecji. 8 września 1939 r. samolot Polskich Linii Lotniczych zabrał ze Sztokholmu grupę 11 uczniów – wyłącznie tych, którzy mieli karty mobilizacyjne. Do kraju wrócili: IV oficer „Daru Pomorza” Kazimierz Jurkiewicz (abs. WN z 1934), uczniowie III kursu nawigacyjnego: Józef Babkiewicz, Aleksander Bramański, Bohdan Dębski, Andrzej Grosse, Bohdan Korsak, Zygmunt Ladenberger, Zygmunt Łada, Roman Tomaszewski, uczeń II kursu Wilhelm Żmuda i uczeń kursu wstępnego, syn bosmana „Daru” Jerzy Leszczyński.

Nauka splatania lin, Bohdan Dębski z lewej

W Tallinie, w towarzystwie Polonii, od prawej klęczą: Józef Babkiewicz, Bohdan Dębski, Zygmunt Łada. Stoi od lewej Andrzej Grosse

„Dar Pomorza” internowany w Szwecji

Samolot wylądował w Rydze, skąd chłopcy pojechali pociągiem do Pińska. Stamtąd pociągiem pojechali do Kowla: Bohdan Korsak, Bohdan Dębski, Zygmunt Łada i Romuald Tomaszewski. W Lubomku został Tomaszewski, pozostali przeszli Bug 20 września i po ośmiu dniach dotarli do Milanówka pod Warszawą.

„Część uczniów Szkoły Morskiej oraz marynarzy, w liczbie około 30 osób, które znalazły się w stolicy, zdołał skupić wokół siebie M. Dukalski. Większość znał sprzed okresu prac w ONR. Początkowo trafili oni do Grupy Pomorskiej, później kierowano ich do konkretnej pracy podziemnej: do wywiadu (np. J. Tomanek, Z. Narojek, B. Nawrot), legalizacji (Jerzy Górski – «Żółw»), Akcji Specjalnej (Stanisław Kasprzak), do finansów (J. Szymański) lub do pracy w dziale propagandy (Bohdan Dębski², Leonard Wąsowski, Antoni Górski – «Eugeniusz», «Jacek», Paweł Jeśman – «Korczak»)³.

Bohdan Dębski i jego kolega z PSM Leonard Wąsowski pracowali w drukarni

„Szańca”⁴. Dwutygodnik ten był w konspiracji oficjalnym organem prasowym przedwojennego Obozu Narodowo-Radykalnego (ONR). Początkowo był wydawany jako wspólne pismo Stronnictwa Narodowego (SN) i ONR, lecz, w wyniku do dziś niewyjaśnionego konfliktu, gazeta została całkowicie przejęta przez środowisko byłego ONR, później występującego pod nazwą Grupy „Szańca” (od tytułu pisma). Początki pisma sięgają listopada 1939 r., a pierwszy numer, według zachowanej numeracji, ukazał się najprawdopodobniej na początku grudnia. Hasłem pisma, które mieściło się na pierwszej stronie pod jego nazwą, były słowa generała Jakuba Jasińskiego: „Nie dbaj o to, żeś w ciężkie kajdany się dostał. Gdy lud rzekł: chcę być wolnym! – zawsze wolnym zostałeś”⁵.

W zbiorach Sali Tradycji UMG jest starannie opisane wspólne zdjęcie absolwentów rocznika 1939. Numer 8 to Bohdan Dębski – „ścięty toporem w Berlinie”.

Źródła: Kadry morskie Rzeczypospolitej, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Bogdan Chrzanowski, Związek Jaszczurczy i Narodowe Siły Zbrojne na Pomorzu 1939-1947, Toruń 1997; Stanisław Kosko, Przez trzy oceany. Notatki z podróży „Daru Pomorza” dookoła świata, Warszawa 1936.

1 Za: Obsada statku szkolnego „Dar Pomorza” w podróży naokoło świata, [w:] Stanisław Kosko, Przez trzy oceany. Notatki z podróży „Daru Pomorza” dookoła świata, Warszawa 1936, s. 222-223.

2 W oryginale jest błędnie Bogusław Dąbski, a winno być Bohdan Dębski.

3 Bogdan Chrzanowski, Związek Jaszczurczy i Narodowe Siły Zbrojne na Pomorzu 1939-1947, Toruń 1997, s. 25.

4 Ibidem, s. 124.

5 <https://www.nsz.com.pl/szaniec-dwutygodnik-poswiecony-sprawom-polskim-w-niewoli/>